

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Készen nem adnak vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt. István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 ft — kr. Félévre . . . 3 ft — kr. Negyedévre . . . 1 ft 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többzsöri hirdetéseknel engedmény
---	---	---	--	---

Liberális közvélemény.

(?) A közvélemény szó a liberális sajtóban sokszor előfordul, különösen azóta, a mióta az egyházpolitikai javaslatok a közbeszéd tárgyát képezik. Miért épen ezóta? Mert az egyházpolitika által elmérgesedett társadalomra a liberalizmus e szót, mint irt használja. E szó ugyanis mintegy rés a hálón, úgy, hogy ha valaki e hálóba kerül és egy kissé evickelődik, azonnal e szóhoz kap, mint utolsó mentőeszközhöz. Hisz hányszor hallottuk már, hogy ezt és ezt a közvélemény kívánja és ennek meg kell lenni, mert a közvélemény a haladás profétája, már pedig haladnunk kell, ha csak nem akarunk maradiak és sötétek lenni. Maga Wekerle exminiszter is a közvélemény szóval kopogtatott a főrendek ajtaján, mely — szerinte — erőszkas bebocsátást követelt.

Tehát önkénytelenül is fölmerül a kérdés: vajjon honnét merítette a liberalizmus a közvéleményt? Nem másból, mint egy hamisan összetakolt chaoszból. E chaosznak első anyaga volt a főváros bizottsági tagjainak bizalmi szavazata az egyházpolitikai javaslatok mellett, azután minden városnak a hivatalos apparátus és presszió által megszavaztatott pártoló kérvénye és végül a hirhedt márciusi nagygyűlés. Természetesen nem is szükséges konstatálnunk, hogy mindezekhez járultak Haas-Deuschék és ezeknek hitrokonai, azután még számtalan »jó« katolikus, mint Falk, Gajáry, Tarnóczy stb. Így készül el azután ama vészharang-féle közvélemény, a melynek hangja elhallatszott a Kárpátoktól az Adriáig és minden helyen fölingerelte a liberalizmus figyelmét. Naponkint fejlődve oly nagy tárgya lett a tiszteletnek, hogy a liberalizmus minden nap feléje fordult, mint a törökök Mekka felé.

Ezt majmolták először Méryi Ádámék, a kiket a közvélemény annyira fanatikussá tett, hogy e kik integritását szegre akasztva bókoltak Eötvös bárónak. De Méryiek nem soká maradtak egyedül a lépen, mert csakhamar magukhoz vonzották Eötvös-Justh-Burzsákékat.

Miután már a függetlenségi párt egy része lépen volt, akkor a liberalizmus közvéleményével ólalkodott a nemzeti párt körül is, és csakugyan néhány áldozatot innét is kiragadott.

Ezután a közvéleménnyel, mint furulya hangjával lépre csalt satelleseivel megtámadta a liberalizmus mindazt, ami a közvélemény ellensége volt. Így támadta meg a kath. nagygyűléseket, mert tudta, hogy ezek más mederbe terelik a közvéleményt. De im a löcsei választás más és egy új mederbe hajtotta a közvéleményt, tehát a liberalizmus rágalommal és koholmányokkal igyekezett egy oly árkot ásni, a melyen át azután ismét a régi medrébe tér vissza a közvélemény. Ekközben megalakult a néppárt is, a melyet a liberalizmus azzal vigasztalt, hogy a közvélemény el fog tőle fordulni, mivel nem a közvéleményből vette eredetét. De az idő, mint legjobb tanu, ismét nem igazolta be a liberalizmus állítását, mert élt és mozgott a néppárt Csáktornán. Tehát elkeresztelte nemzetiségi és hazaellenes pártnak, hogy ismét megmételje a közvéleményt. Nyitráról meg pláne azt mondta, hogy a közvélemény adta Latkóczynak a mandátumot, a mely közvélemény a fanatizmust teljesen megsemmisítette. Megjegyzendő, hogy Nyitrán a közvéleményt Tarnóczy csinálta, aki ezért spirituszba való.

Tehát Magyarországon Tarnóczy és több ilyen stréber politikusk csinálja a közvéleményt, a mely közvélemény, hogy mily egészséges, mutatja az,

hogy a külföld Magyarországot a szellemi törpék országának mondja. Persze, mert nem tudja, hogy a magyarországi liberális közvélemény első dogmája ez: a rosszat jónak, a jót pedig rossznak feltüntetni és végül a hibát soha be nem ismerni.

És ez a közvélemény Magyarországnak egészséges, de mi ezt nem nevezhetjük annak, hanem ideges és önző közvéleménynek, mert sokan a közvéleményt önző céljaik elérésére használják. Ezt a közvéleményt csak a liberalizmus mondhatja egészségesnek, mert annak malmára hajtja a vizet. Ez a közvélemény a liberalizmus malmára hajtja a vizet akkor, mikor a liberális kormányt szerfölt dicséri, bármily epigonok legyenek is annak tagjai. Ennek azután a kormány nagy hasznát veszi, mert e közvélemény a kormányra nézve zsinórmérték. Vagy talán Wekerle nem ehhez alkalmazkodott a nyári válságban még a koronánál is? Nem az a hamis közvélemény, a melyet néhány serdületlen gyerkőc és a szocialisták csináltak, ültette vissza Wekerlét a bársony székbe? Ily körülmények között azután nem csoda, ha a liberalizmus tüzet hány a néppártra, a mely az igazi közvéleményt akarja helyreállítani. Olvassuk már, hogy a néppárt ellen hány röpirat jelent meg, a melyekben a legbombasztikusabb vádak és rágalomnak és épen e tenorból tudjuk meg, hogy ezeknek szerzői a társadalom meg nem keresztelt elemei, mint a közvélemény szócsövei és gyártói. De, hogy ezek a közvélemény gyártói semmit sem fognak ezekkel a röpiratokkal elérni, arra majd az idő lesz a legjobb tanu. Ugy látszik, hogy ezt már ők is tudják és ezért akar-nak egy nagy tüntetést rendezni, a mely alkalommal annyira fognak kiabálni, hogy lármájukkal ledönt-

sék Jerichó falait, a mi persze nem fog oly könnyen menni, mint őseiknek. És éppen e viszketegekből lehet megtudni azt, hogy a becsületes korszak hajnal pirjai már láthatók és hogy a liberalizmusnak nincs rendben a szénája.

A románok és a néppárt.

(—r.) A „Tribuna“ című román napilap f. évi április 17-iki számában vezércikket ír a néppártról, s örömmel vész tudomást e párt megalakulásáról, mert ez a párt az egyes felekezetek és nemzetiségek jogos és igazságos követelményeit kellő figyelembe venni igéri. Kijelenti egyszermind, hogy éppen ezen ígérek következtében a néppárt létesülését másként, mint örömmel üdvözölni nem is lehetett és hangsúlyozza, hogy a románoknak különösen ama része, mely a róm. katholicizmushoz közel áll, leginkább öröndhet a néppártnak. Mindamelllett, úgy látszik a „Tribuna“ nincs egészen megelégedve Zichy Nándor grófnak úgy Székesfejervárról, mint Pozsonyban mondott beszédeivel s azon nézetének ad kifejezést, hogy Zichy Nándor gróf nem tanúsít a nemzetiségekkel szemben elég előékenységet, mivel nem hangsúlyozta, hogy az országban különféle ajku és különféle bajokhoz tartozó lakosok vannak és mert ezen nem magyarfajuknak fejlődési terét éppen nem érintette. Cikke további folyamán polemizál a „Tribuna“ a „Gazetta Transsilvaniei“-vel és az „Unirea“-val, mely román lapok a néppárt megalapítások azt javasolták a románoknak, hogy csatlakozzanak az új párthoz és a pole-

mia végén arra a konkluzióra jut, hogy a ki Zichy Nándor gróffal, illetve a néppárttal megegyezni akar, annak nemcsak az eddigi passzivitással kell szakítania, hanem az 1881-iki román nemzeti programmal is.

Erre a konkluzióra azért jut az idézett lap, mert Zichy Nándor a székesfejervári katholicus nagygyűlésen mondott beszédeben magyar katholicus pártot és magyar katholicus néppártot említett és mert a néppárt programjának 13-ik pontjában a magyar állam nemzeti egysége is fel van véve. Nem lehet itt feladatunk feszegetni azt a kérdést, vajjon a románok kívánák-e kilépni eddigi passzivitásukból vagy sem, de mégis kételkedünk abban, hogy az erdélyi románok megfontolt és komoly szándékkal ragaszkodnak-e az 1881-iki programhoz. Erre vonatkozólag nem hozunk fel egyebet, mint azt, hogy ezen programnak azon pontja, mely az uniót el nem ismeri, megtámadja a magyar állam egységét.

A néppárt programjában határozottan s félreérthetetlen szavakkal ki van fejezve a párt álláspontja. Mi nagyon jól tudjuk összeegyeztetni a magyar állam nemzeti egységét a nemzetiségek érdekeivel. A mennyiben pedig a „Tribuna“ ezt csak részletesebb explikáció mellett tudná megérteni, ne várja ezen bővebb magyarázatot egy röviden fogalmazott pártprogramtól, hanem olvassa el azon számos cikket, melyekben a „Fejérmezei Napló“ s egyáltalában a kath. sajtó részletesebben fejtegette a néppárt programját.

A „Tribuna“ cikke arról győző meg minket, hogy a cikk írója vagy szándékosan rosszul, vagy pedig felületesen értelmezi a néppárt programját, mert hol a néppárt vezérfőirainak egyes beszédeiből, hol e párt programjából kiemel-

egyes szavakat a január 28-iki és 29-iki budapesti értekezlet azon határozatát, mely szerint az új párt hivatalos neve: „Néppárt“, nem fogadják el s a helyett, hol katholicus pártól, hol magyar katholicus néppárttól beszél és ezen nevekből különféle helytelen következtetéseket von.

A néppárt megalakulása nem volna az első alkalom, hogy a magyarországi románok a katholicusokhoz csatlakozzanak, mert mint Bethlen, Cserey és más írók is, például Lincai, a római papnövendék és utóbb a Collegium de Propaganda fide-nek levéltárosa is írja, ilyen közös eljárás 1700-ban és a rákövetkező években történt. A mi végül politikai szervezetünköt illeti, arra nézve felhívjuk a „Tribuna“ figyelmét ifj. Zichy János grófnak a székesfejervári katholicus nagygyűlésen mondott beszédének e szavaira: „Mi hitbuzgó katholicusok örömmel fogunk kezét mindazon felekezetekkel, kik szemben a modern törekvésekkel, velünk együtt fenn akarják tartani mindenáron az isteni tekintélyt, szemben az állam atheizmusával, a tagadás szellemével“.

A nyitrai választás.

A H—k tegnapi száma érdekes tudósítást közöl a nyitrai választási mozgalomról, melyből a következő részleteket közöljük:

„Zichynek oly többsége van, melyet rendes kortesfogásokkal megbontani nem lehet. A kormánypártnak a kerület 2290 választójából körülbelül 800-at sikerült megnyerni magában a városban, hol legerősebb a pozíciója, 727 választóból nagy kényszer alatt 427-et szavaztattak le Latkóczyra, hivatalnokokat, izraelitákat, a többi s a vidék csaknem kivétel nélkül tántoríthatatlan ellenzéki.“

TÁRCA.

Füvesa háború.

— A „Fejérmezei Napló“ eredeti tárcája. —
Írta: Tigrisó.

A világtörténelem haladt a rendes útján. Éj és nap rendszeren változoznak, a föld pontosan futotta meg körútját a világgömbön. A csillagok minden este kigyulnak az égen, nélnék úgy, mint Hajdu-Böszörményben, míg a föld rendszeren feljött megvilágítani a sötét földet, nagy gyönyörűsége a helybeli és vidéki szellemeseknek és lámpagyújtogatóknak. Megvolt a kőbányák, a kőbányák, a kőbányák, megvolt a kassai sonka, kassai körlevélbe takarva. A szegény ember meg mindig markálta fűjt, ha melegen akarta, meg az egerek meg mindig az avas szalonmá csaptak a legjobb vasorákat. Az észak jegelát: lakó eszkimó nem írt drámaikat a népszínház számára, de az afrikai kaffer sem használt fogkefét, ha megergett egy fél misszionáriust.

Szóval a világ haladt rendes útján a történelemnek.

Ekkor egyszerre nagy háborúsg támadt.

Talán a hármasszövetség bomlott fel? Nem. Talán a marszálkák kizárták fel Brazíliában? Az sem. Talán az egyházpolitika súlyodt el a sárba? Oh nem! A nagy háborúsg, — de hát kérem, tessék ide figyelni — a nagy háborúsg az én papirkosaramba tört ki az ABC között.

Kömer fellédeltem volt, minthogy hasznolt huszát is élvezünk az időn. Sőt! Fellegek rohantak végig az égen, kőbányák homályba borítva pünyke szobámat. Beált az est s én két órai munkámat összegyűrve, bizonyosan a papirkosaramba vetettem. Elégidelem voltam magammal. Karszékben élve hámaltam szivarom tűzre a stárságban. Körülöttem hangtalan csend, bent bizonyag uralkodott. Egyszerre

papirkosaram teteje felnyílt és belőle a „Ty“ ugrott elő. Hovason mozgott ide-oda s végre hatalmas hangon kiabálni kezdett:

— Nem tarthatom tovább! a helyzet tarthatatlan! Meg kell változtatni — vagy vigyen el engem az ördög! Már micsoda élelkiálló igazságtalanság az, hogy az az ostoba „a“ lezselő helyen áll az abc-ben?! Mi címen, avagy que jure bítorolja ő ezt a helyet? Talán nem volna melibb közzétűnk? Én nem akarok szerénytelennek látszani, de ki kell jelentenem, hogy az egész magyar nyelvben én vagyok az egyedüli, mivel csak egyetlen szó kezdődik, se több, se kevesebb és ez a szó: **tyuk!** Azt hiszem ez elég! . . .

Még jól be sem fejezte szavait, midőn hirtelen előugrott az „u“ és így kezd beszélni:

— Mi paraszod lehet nekod oh „ty“? Téged könnyen lehet nélkülözni a magyar nyelvben. Mert elvégre is, mi az a tyuk? Nem más, mint öreg csirke. De én nélkülözhetően vagyok. Utontifélen untalan róm szorbnak. Ur, uraság, újság, — minden ut, minden újítás velem kezdődnek. Szegyenlem magam az iskolás gyermekek előtt, hogy az utolsók között vagyok. És miért? Nélkülem nincs fejlődési udvar, nincs uralkodó, nincs unoka, uborka; úzsora nélkül zsidó meg nem el. Utalatos hálátlanúság, mi velem történik! De az ördög vigyen el, ha tovább is történik! Én első akarok lenni!

— Nagy szájjal, kevés erővel úgy-e? — ordítá közbe az „s“. Én akarok első lenni! Ide hallgassatok! Velem kezdődik a sors! Saját nélkül mily sovány volna a szellemi élet! Nélkülem sem sarkantyú a eszámán, sem selyem sűjtás a sűbnán nincs. Sódar avagy sonka nélkül annyit ér a spínát, mint a sárgarépa, vagy a sajt kukac nélkül. Sokaságot sehol sem találók sör nélkül. Símáság a szalonokban, sőháj a szerelmben nélkülöm sehol sines. Szóval semmi sines nélkülöm! És a sárga-

ság lépjen át, ha e sörömet tovább is történ. Én első akarok lenni! Spoudiát ri!

— Csúlit a szájjába! — kiáltá a „p“ beszézőről és előugorra így kezd beszélni:

— Ti akartok első lenni, ti gyámolulának?! Én csak egy szót mondok és ti mindnyájan a sárba esücsöhök! Ismeritek e szót: „Pénz“? . . . Ez mozzatja a világnak, ez őhajása az embernek és ez velem kezdődik. Az ember szíve csak pénz után eped: ezeres, te nagynyéne a szerény pengének! . . . Maradj közzétűnk; arany te körmei! ne hagyj el bennünket. Velem kezdődik a paradicsom is, hol oly jó dolga volt az embernek. És vajjon nem pogácsa-alma volt-e az, mit Eva megevett? Noé nem pipaszóval ment-e le a pincébe pityázni? Kátó nem patogatott kukoricát evett-e Karthágó romjain? . . . Angol pudding, francia pezsgő és pástétom, török padisah, német pulutka, magyar paparnorgó, olasz pianino és az énekes madarak közül: papagály, páva, Patti Adél, Pálmai Ilka mind-mind velem kezdődnek és nélkülöm semmik volnának. Hol volna az emberiség szebbik fele a mi, ha pirósító és papucs nem volna? A legnagyobb lantosok: poeta és pücsök, nélkülöm nem existálhatnak. Szóval én első akarok lenni — és elsőnek kell lennem, különben. . .

— Meeht! — selypítő közbe vékony hangon az „e“ előre tolakodva. — Engemet emeltek, engemet helyezettek nememnek elejéte, mert e veszekedésnek nem leszen vége. Megérdemlem e helyet: eredetem neves, megjelenésem kellemes. Ne, ne, ne! de kedves, vigyorgott közbe a „q“, (a betűk Károlyi Gábora.) Rekedj be szentelen! De engem ne neves, mert beverem fejedet! (Hehehe! kacagott a q.)

Ki tudja? Talán biroka kolnek, ha hatalmas hangjával közbe nem kiált az „l“:

— Félre előlem és üdvözöljétek bennem az első! Ismeritek-e szót „fogyn“? . . . E szót, mely midőn elhangzott, a világegyetem zűr-zavaros

A második választási kampagne alatt még erősebben áll most az ellenzék. Ez oly tény, melylyel a kormánypart tisztában van.

De ezzel a nyitrai választási valóságos életkérdésé lett a kormánypartira a Felvidéken. Kivált az általános választások idejére. Mert Nyitra példája hatni fog az egész felvidékre. A miből természetesen az következik, hogy a kormánypart megfeszíti minden erejét s mint a fuldokló végső eszközökhöz nyúl, melyek az alkotmány alapját, a népképviselési elvet támadják meg.

Zichy Nyitra a szokott eszközökkel legyőzni nem lehet.

Szulovszkynak most történt elnökké választása ellen Zamoyszki gróf központi választmányi tag beadta telebbezését a belügyminiszterhez.

Hát tisztelt ellenzéki képviselők minden pártból, keressék fel Nyitrát újból, mint a multikori választásnál, keressék fel április 24-ére még nagyobb számban; önök egyedül, mint a kik ismerik és pedig multkor szerzett saját tapasztalatokból a helyzetet, segíthetnek az alkotmányos jog védelmében. A választás napján itt ismét nemzeti kérdés fog eldőlni, van-e alkotmányos jog Magyarországon, vagy el van temetve már? Nem csak arról, de egy nagy jövőről van itt szó.

Mennél inkább közeledik a választás napja, annál épületesebb dolgok kerülnek ki a kormánypart üselmeiről. De tévedne, a ki azt hinné, hogy valami új kortesfogásokkal élnek a janitsárok. Régi rozsdás fegyverek küzdenek ezekkel csak önnönmaguknak ártanak, mert a nép lelkesedése ifj. Zichy János iránt napról-napra nő. Zichy János gróf szerdán délután meglátogatta Tormos, Emőke és Csehi községeket s a legszebben jellemzi a nép lelkesedését az, hogy a szegénysorsu tormalosak 12 frtot gyűjtöttek maguk közt koszorura.

Ezzel szemben a kormánypart miképpen jár el? A melyik néppárti gazda tartozik valamelyik pénztintézetnek, annak vagy irtalmatlanul felmondják a tartozását, vagy

pedig arra kényszerítik, hogy Janits pártjára álljon. Szarancsára azonban a néppárt számított erre a kortesfogásra s a pártnak jobb módú tagjai már több szegény elbarátjokat kirántották az igazán zsidóliberális kormányparti pénztintézetek körmei körül.

Nyitramegye „intéző” körei legújabbán azzal akarják megbüntetni a néppárti pápságot, hogy az összes papokat a bizottságból ki fogják rekeszteni. Ehhez gyanusan hasonló esetet tapasztaltunk közvetlen közeli körben s valamint a mi külön esetünkre, úgy rámondjuk a nyitrai kópiára is: Ez valóban neveléses dolog.

Különbön Janits pártja kétségbeesetten rosszul állhat, mert a kormánypart azon kortesei, a kik Tarnóczy alatt oly „dicsőségesen” működtek, most jóformán mind visszavonultak, sőt az aktivitásban megmaradt kortesek is gyakran felkiáltanak:

Istentelenség és gyalázat, mit egy szegény megyei hivatalnoktól, jegyzőtől és bírótól kívánunk!

... Sapienti sat!

A mai postával nyitrai levelezőnknek következő sorait vettük:

A nyitrai választási korteskedések minden határt fölülmúlva. A Janits-pártiak, kik rövid két hét óta harmadszor járják sorba a községeket, felbérelt suhancok és rendőri asszisztencia mellett nyiltan lazítanak, sőt azt hirdetik, hogy Zichy János gróf a kerületből kiutasított és máshol fog föllépni; hogy Janitsra való szavazás esetében 3 évig adót nem kell fizetni, hogy az adóhátralékok miniszteri rendelet által töröltetni fognak, hogy Janits megválasztása esetében minden szegény választó földet kap bérbé, sőt hogy a bérelt után csak egy százalékos kamatot kell majd fizetni.

Állami, megyei és városi tisztviselők egész nyiltan korteskednek, sőt határozottan akadályokat

gördítenek minden Zichypárti elé. De még ennél is többet művelnek. Az ellenzéki sajtóval és a Zichy-érzelmű polgárokkal szemben már a haditerveket is megállapították. E hivatalos „tanács” nap-nap után a Szarvas-vendéglőben, a városi sörházban referál és referáltat a Tarnóczy-féle sükliről.

Rédeky Géza főkapitány, Pereszlenyi Henrik ügyvéd, Kováts József népbanki, Árpási Imre hitelbanki, dr. Lakits István takarékpénztári igazgatók, Magyar Miklós pénzügyi igazgató, Prindl pénzügyi fogalmazó, Klobusitzky Géza helyesi szolgabíró, dr. Klobusitzky Károly ügyvéd, sőt Kubinyi Lajos kir. ügyész is befolyásos tagjai és tanácsnak.

Hogy pedig Szulovszky Dezső mire képes Nyitra, elég, ha felemlitem, hogy gyakorlat és elbizakodottság dolgában száz Tarnóczyt is felülmul. A midőn a főispánnak a nyitrai kir. közjegyzőt minden kapacitálása dacára sem sikerült választási elnökül meggyernie, ép a most említett „tanács” határozata folytán volt lehetséges az, hogy Szulovszky — ki ellen fegyelmi vizsgálat van folyamatban — e szavakkal fogadta el az elnökséget:

— A mi Tarnóczyknak nem sikerült, sikerülni fog nekem. Majd ráncba szedem én a híres képviselő urakat és oly paszpartuval fogom őket ellátni, hogy Beszarabiáig egy csendőr se fogja őket utjokban feltartóztatni.

— Majd kiábrándítom én egy 24 óra alatt a néppártiakat.

— Ami a katonaságnak nem sikerült, az majd sikerülni fog a csendőrségnek.

— Hivatlan prókátorok lakásáról gondoskodva lesz. stb. stb. Érdekesebbek azonban a tudósítás záró sorai, melyek így hangzanak:

„E levelemt sürgönyözni óhajtottam, de tudomásomra jutott, hogy két rendőr civil ruhában posztolva sürgönyhivatalban — kénytelenítettem Bécsbe utazni, s onnan eme személyes tapasztalataimat tudomásukra adni.”

Ehhez kommentárt nem fűzünk.

kaoszából azonnal kifejlett a föld, nap, hold és csillagok. És e szó velem kezdődik. Lenni vagy nem lenni, teljesen tőlem függ. Hol én nem vagyok, ott nincs létező, nincs lélek, nincs léncse; leány, lant, levegő, nincs lólab, mely az emberek koponye alól csak néha lóg ki, bizonyossággal nemes tetteiknek. Német fakály, afrikai lajhár, magyar lump nekem köszönhetik kezdettüket.

— Hallgass te álbolcselkedő! — kiáltotta közbe az „sz”. Nem több-e a szeretet, szellemesség, mik velem kezdődnek? Népek bálványai: szabadság, hol volna nélkülöm? Hol én nem vagyok, ott nincs szív, szép arcon szeplő, szoknya, mely után bomlanak a férfiak; nincsenek szarvak, mik a férjnek homlokát illetik. Hol én nem vagyok, ott nincs számár, — igenis kérem — nincs szemtelenség, nincs szabó, nincs számla; nincs szédéltség, szalonna, szentjánoskenyér, szitakötő, szemét, szeles, szeles, Szeless Adorján, — szóval a hol én nem vagyok, ott nincs semmi. Punktum!

— Na ja phüktüm! Wie heisst phüktüm? — rikácsolá teli torokkal az „f”. Phüktüm van edj tsamó a chérna végén, — edj netovább! Ilyen phüktümöt a ledek is todják magoknak tsinálni, ho bhtegek. Én mondok edj nem phüktüm, én okhorok edj első lenni! Mondják nektek miért? ... Én odok nektek o rhetek, a fháin rhétes, rhostelos, Rhézinek odhok rhendesvoizli, illatus rhuzsa, rhozmarin, vagy edj rhoia; rhészegzesnek rheményt a hitelre; öszszeszedek a fonygt, megesszem a rhántott csirke. Thübb nincs van! Dhe ha én leszek edj nemeloh — össen a radgya az én khépmennek!

— Helyes! — kukorékult közbe rosszakaralug a „g”.

— Ne tovább uraim! — szolt most a komoly „x”. Legyen vége e meddő vitának! Ti mindnyájan első akartok lenni. Erdemeit, tehetségeit ki-ki előadta, de a másikat nem hallgatta meg.

Igy sohasem jutunk dülőre! Legyünk méltányosok uraim! — és az „audiatu et altera pars” elvével fogva hallgassuk meg az „a”-t is, ki mindeddig nem vett részt a vitában. Szóljon ő is; honnét daltalodik elsőégi privilegiuma, vagy miféle jogaimon előz meg mindnyájunkat?

— Helyes! Ugy van! Szóljon az „a” — kiabáltak a lázongó betűk.

Az okos „a” lassan emelkedett ki a papírköszövényből és a lárna elmulvált így kezdé beszédét: — Mélyen tisztelt betűtársak! Mielőtt a feltett kérdésre felelnék, legyen szabad nekem előzőleg egy másik kérdést feltenni, mely adandó felelettel szemben szorosán összefügg. Miért van a pont az „i” és nem a „k” fölött? ...

E nem várt kérdésre az egész ABC mélyszélesen elhaltgatott s csak itt-ott lehetett hallani kétes értékű fejtárgyalkásokat. E csendet csak a q susogása szakította felbe, ki gunyos szatirával mondá a „k”-nak:

— Na! — most beszélj! Mondd meg nekem, miért nincs fölötted pont? ...

— Szilencium! — kiáltá most az „i”. Engem illetett a kérdés, — szállok elébe. Hogy miért van én fölötted pont? Azért van, mert ez már így szokás — és mert több század óta hordozom, miért is megillet engemet. Dixi!

— Helyes! Éljen! Igaza van az „i”-nek! Az „i” több század óta hordja már a pontot. Vagy talán az „a” ettől az ékességtől is meg akarja fosztani őt?

— Apolló őrizzen ilyen rablási szándéktól! — mondá a ravasz „a”. De ti tudjátok mélyen tisztelt betűtársak, hogy én épen olyan régen viselem az első helyet, mint a mily régen viseli az „i” a pontot. Ha tehát az „i” csak azért viseli a pontot, mert ez így szokás és mert több század óta viseli: én uraim! — ugyanazon jognal fogva állok az első

helyen. Jogom van tehát elsőnek lenni — és e jog: a történelmi jog. Megértették ezt uraim? ...

Hosszu, mely hallgatás követé az „a” ravasz okoskodását. Erre nem volt mit felelni. És ime mégis — általános bámulás között felállt az „n” és szólni kezdett:

— Szégyenpírral arcomon állok fel én. Szégyenlem, hogy társatok vagyok, ti szájhésők, kik a leggyeszebb kérdésen fennakadtok. Mert miféle feleletet adott nekünk az „a”? Semmi félet! Nincs se füle, se farka! Azt mondja, hogy ő a történelmi jog alapján első közöttünk. De hát azt kérдем én: mi az a történelmi jog? Üres szóvirág, nagyképekűdés a gyenge szelleműek megtévesztésére. Mert — uraim — ha az a történelmi jog valódi jog volna, akkor az emberek égbekiáltó igazságtalanságot követnek el, mikor kiűzik a poloskát az ügyből, az eget lyukából, kik századok által megszentelt történelmi jog alapján laknak ott. Akkor — uraim — Herkules is vétett a szemét ellen, mikor Augias istállóit kitisztogatta. Pedig ezt feltételezni is véték! Ha tehát az „a”-nak sem kitűnőbb érdemei, sem nagyobb haszna nincs, mint nekünk, úgy elsőségét valamely sötétfejű iskolamesternek köszönheti. A miért is quo usque tandem „a”? ... Meltatlan urat, zsarnokot nem türünk magunk fölött! Én nem! Hát még ki?! ...

Irtózatos zugás követé e lázító beszédet. Egy-mást lökve, taszigálva ordítottak, futkostak a felbőszült betűk. Itt-ott fenyegető hangok hallatszottak: — Le vele! El kell törölni az „a”-t. Abcug a! Nem türjük tovább a zsarnokot!

Némelyek fenyegetőztek, hogy elhagyják az ABC-t, ha első nem lehetnek és folytatni kezdték az ellenmondásokat.

— Én akarok első lenni! — ordítá az „f” szinte tajtékozva, vagy ha nem, elhagyom az ABC-t és majd lássák a fejedelmek, fazekasok és férjek,

Agliardi nuncius Magyarországon.

(m.) A mi liberális lapjaink kezdik elveszíteni türelmüket és miután más konstatálni nem tudnak, minthogy a nuncius jól érzi magát nálunk és sorra látogatja a kath. intézeteket, ez nem elégti ki az ő kíváncsiságukat, azért Don Quisotte-ok módjára szemalmokkal hadakoznak. Már volt alkalmunk rámutatni azon céltatos ráfogásokra, melyekkel a liberális sajtó a bécsi nuncius utját összekapcsolni iparkodott, és habár az első napokban a leplezett tisztelet hangján emlékeztet is meg a szentszék követéről, mint a ki a többi külföldi diplomatáktól eltérőleg a magyar államférfiakkal közvetlen érintkezésbe lép, ma már önmaguk tépik le a dicséretet és a nunciust teljesen inszINUÁCIÓKKAL illetik. Elfeledik, hogy Agliardi elődei. Galimberti és Vanutelli bíborosok is megfordultak többszörösen Esztergomban és a magyar fővárosban is a nélkül, hogy hasonló udvariattal és a magyar vendégszeretettel meg nem egyeztethető bánásmódban részesültek volna.

Ma a kormány két félhivatalosa két oldalról intéz támadást a nuncius ellen. A „Pester Lloyd“, a mely valószínűleg a nuncius és Wlassics kultuszminiszter közötti társalgást rekapitulálja, azzal vádolja a szentszék, hogy a korona jogait akarja nyírni, midőn a kormány felterjesztéseit az üresedésben levő főpapi székekre kifogásolja; a „Pesti Hirlap“ pedig azt sejteti, mintha a nuncius magyarországi útja a néppárt állásának megerősítését célozná, és ezáltal Magyarország belügyeibe avatkoznék.

A mi az első kérdést illeti, a „Pester Lloyd“ igen téved és kevéssé ismeri

hogy mik legyenek nélkülük. Feleségből eleség, fűvészségből ösvény, füstből üst, fakából akó lesz; félelem helyett élelem, fordítok helyett ordítok, forr helyett orr. Felfordul az egész világ!

— En még akkor sem fordulok fel! — kiáltá közbe az „m“. De ha én ellagom az ABC-t, mi lesz a menyecskekből és menyasszonyokból? Magyarból lesz az agyar, malomból alom, mártásból ártás, méhesből éhes, mohóból ohó! mirhából írha, meszesborból eszesbor. Ilyen felfordulás a babiloni toronynál sem volt!

Mély, tompa dörgés követé e hánya-veti beszédek. A papirkosár teteje egészen felnyílt és röpködő szent-János-bogárként ragyogó fénypont emelkedett ki belőle.

— Férfi előlem hitvány betűk! — hallatszott a fény közepéből. Ti vitáztok az elsőség fölött — szolgalmépe?! . . . Nincs köztetek különbség! — mindnyájan rabszolgák vagytok, az én rabszolgáim, ki nektek létet adtam! És ha nekem úgy tetszik, más rabszolgákat teremtek magamnak, kikkel boldogabb lesz a világ, mint veletek!

— Ki vagy te hatalmas? — kérdezők az elrémült betűk remegve.

— Ki vagyok én? Halljátok tehát — mond a hang menydörögve. En a „Szellem“ vagyok! En vagyok a világosság és élet! Engem szeret a világ, de sokan gyűlölnék ti miattatok. En vagyok a bíró a nagyok tettei fölött és én megbüntettem bennük a gonoszt. En írom a népek végrendeletét, én írom a történelmet; és horjón bár valaki koronát — ha bünt követett el — az utókor által fogom e koronát letépni homlokáról.

Valami étherszerű érintést éreztem ajkaimon; mintha pillangó szárnyakon a kised Amor repült volna el mellettem; szárnyai hegyével érintve ajkaimat. Kis dudusom, aranyos Gusztikám csókja volt!

— Papa! ne aludj — jer vacsorázni!

a magyar egyháztörténelmet, különösen a legfőbb kegyuri jogok eredetét, ha a szentszék által kifogásolt egyének és a kormány körteseinek érdekében szót emel. Mert azt még a kormány által sugalmazott Pester Lloydnak is tudnia kell, hogy a kegyuri jogok, melyeket az apostoli szentszék, szt. István király különös érdemei folytán neki és utódainak engedélyezett, csakis az egyházi beneficiumok élvezetére, nem pedig az egyházi jurisdikcióna, a lelki hatalomra vonatkoznak. Azért a kegyuri jog „jus spirituale annexum“, vagyis egy bizonyos lelkiténykedéssel kapcsolatos, de nem azonos. Terjesszen elő a kormány megfelelő egyházi szellemű egyéneket és biztosíthatjuk, hogy felterjesztései a kuriánál semmi akadályba nem ütköznek.

A mi a „Pesti Hirlap“ rettegését illeti, azt teljesen értjük. Hisz utóvégre Agliardi ő excellenciájának mint politikusként is megvannak a saját megállapodott nézetei a magyar egyházpolitikára nevezve, a melyek ha esetleg ellenkezők a zsidók és szabadtörményesek által portált kormány nézeteivel, az a dolgok természetében fekszik. De ha az ő szempontjából fogjuk fel a dolgot, akkor egyáltalában a „Pesti Hirlap“-pal ellenkező felfogású embernek nem szabadna lábát a szabad Magyarország földjére betenni. Azonban legyen nyugodt a liberális sajtó, a nunciustnak e tekintetben semmi akcióra a magyar ügyekbe avatkozni nincs szüksége, mert most személyesen is meggyőződhetett arról, hogy a hercegprímástól kezdve Magyarországon minden püspök és pap osztozkodik az ő nézeteiben. Ennek a konstatálása tünt ki Esztergomban és Budapesten is elmondott beszédeiből, melyet különben mi már jó előre elárulhattunk a liberális uraknak.

Azért kár az erőért, mert sem a nuncius, sem a mi meggyőződésünkön nem fog a szemlalomharc változtatni.

A pápai nuncius budapesti tartózkodásáról ezeket jelenthetjük:

A nuncius, mint azt már jelentettük, szerdán este érkezett Budapestre és a központi szem. náriumban szállt meg. Másnap délelőtt fényes papi gyülekezet tisztelettel előtte a szem. náriumban nagytermében. Cs el k a Nándor felsz. püspök érseki helynök latin üdvözlő beszédére a nuncius következőleg felelt:

„Bennetek látom a katolikus egyház reményeit. Adja Isten, hogy az egyház híi fiai legyenek, mert csak úgy lehettek, mert csak úgy szolgálhatok annak igazán javára és azzal együtt előmozdíthatjátok magyar hazátok javát is, mert az egyház és a haza java szoros összefüggésben állanak egymással. Ha pedig a mitől Isten óvjon, nem lennétek híi fiai az egyháznak, úgy annak, de a hazának is; keserű könnyeket kellene hullatniok. Tekintetek ezért mindig a ti mintaképeitek, vezetőitek, a lelki élet és tudományok terén, hogy nekik engedelmességed, őköt követve, a nemes célt egyházatok és a haza javának előmozdítását elérhessétek!

Ezután a nuncius vendégeket fogadott, első sorban dr. Steiner Fülöp székesfejérvári püspököt, Dessewffy Sándor csanádi püspököt, Schlauch Lőrinc bíboros-püspök képviselőtében Palota y László kanonokot és Pável Mihály nagyváradai gör. kath. püspök nevében Laurán Agoston kanonokot. Délben diszebéd volt a szem. náriumban, melyen megyéspüspökünk is részt vett. Ebéd alatt Cs el k a Nándor felszentelt püspök latin nyelven éllette a szent atyát és követét. Agliardi nuncius erre a következő magasröptű szavakkal válaszolt.

„Azok után, miket a püspök ur ő méltósága, a pápai szentszék Magyarhon iránt táplált érzelmeiről elmondott, nekem semmi más mondani valóm nincs, minthogy megígértem, hogy ezen hagyományos jóindulat és szeretet az apostoli szentszék részéről Magyarországra részére megfogynak soha fog, ennek adok kifejezést, midőn a fényes és tisztelt asztaltársaságot fölkirom arra, hogy a dicsőségesen uralkodó apostoli magyar király egészségére ürítsük poharunkat. Eljen! Midőn pedig püspök ur ő méltóságának személyemről is megemlékező dicséző szavaiért őszinte köszönetet mondok, viszont azt kívánom neki, hogy őt Isten az egyház dicsére és a magyar haza javára sokáig éltesse. Eljen!

Este felé ellátogatott a nuncius a szent János-kápolnába s megtekintette a szent jobbot.

Tegnap délelőtt a nuncius a budapesti kath. papság tisztelgését fogadta. Az üdvözlő beszédet ismét Cs el k a Nándor felsz. püspök mondta, mire a nuncius igen melegen válaszolt, kifejezést adva abbéli örömeinek, hogy Budapest kath. papsága rendületlen és lelkes híve a szentszéknek. Délben a nuncius látogatást tett W l a s s i c s kultuszminiszternél, délután pedig megtekintette a Sacre Coeur-kolostort és a Ranolder intézetet.

BELFÖLD

— **Katolikus körök.** A nagy-bítsei, csacai, hajdu-doroghi és rajeci katolikus körök alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A közigazgatási reform elhalasztása.** Nagyon fáj a „Pester Lloyd“ feje attól, hogy a közigazgatási reform, melyet pedig a Bánffy-kormány meg a f. övre ígért beterveztetni, el van halasztva, még pedig jelenleg baláthatlan időre. Az idézett lap ezért tegnap vezércikkében az ellenzöket vádolja, mely obstrukcióval fenyegeti a reformjavaslatok esetleges tárgyalását. Ez nyílt bevallása annak, hogy a Bánffy-kormány olég erős arra, hogy törvénytörtővélasításokat csináljon és az egyházpolitikához való makacs ragaszkodásával folytonos igaztatlanságban tartsa az egész országot, de gyenge arra, hogy csak meg is próbálja roszközigazgatásunknak valami módon való komoly rendezését. A „P. L.“ fájdalmas sajnálkozással regisztrálja a reform elhalasztását, az meg éles elítélése azon rendszernek, melynek szolgálatában maga a „P. L.“ áll s a mely 20 éves uralma alatt bizonyra ráért volna a közigazgatás megtisztítására — ha nem lett volna mindig és nem

lenne ma is szüksége, különösen választások alkalmával arra az Angins-istállóra, melynek magyar neve: liberális közigazgatás. Bizony krokodilus könyvek a „Poster Lloyd” könyvei!

— **Minisztereiink Bécsben.** Csütörtökön ismét közös miniszteri tanácskozás volt Bécsben, mely alkalommal a király elnöklése alatt befejezték a delegációk elé terjesztendő javaslatok tárgyalását. A hadügyminiszternek 4 milliónyi költségvetés többletét a tisztá létszám szaporítása és 170000 drb. új Mannlicher-fegyvernek beszerzése okozták. — Bánffy báró miniszterelnököt a király tegnap délben fél órai kihallgatáson fogadta. A magyar és az osztrák szakminiszterek tegnap a déli vasút államosításáról tanácskoztak, de minthogy végleges megállapodásra nem jutottak, Wurmbrand gróf osztrák kereskedelmi miniszter a tárgyalások folytatása céljából a jövő héten Budapestre utazik.

— **A király a budavári merényletről.** A Hamburger Nachrichtenben olvassuk a következőket: Bánffy báró miniszterelnök legutóbbi bécsi tartózkodása alkalmával referált a királynak a magyarországi helyzetéről és szóba hozta a Hentzi-szabot ellen elkövetett merényletet is. A király azonban türelmetlenül felbeszakította őt s azt mondta: „Ach sprechen wir nicht von diesem Bubenstück; es ist nicht der Mühe werth davon zu reden.“ — Eh, ne beszéljünk erről az érdektelen eseménnyel; nem érdemes róla beszélni. A miniszterelnök el volt ragadtatva, hogy a nagy ur ezt a kínos ügyet mellyel az ő katonai érzékenysége oly könnyen igazgatható, oly hidegen fogta föl. — Ugyanez a lap a királynak meg egy mondatát is közli. Milyen Bánffy báró megkördözte a királytól, vajjon a Kossuth hátrahagyott iratainak megvételére szánt százezer forintot beveheti-e a költségvetésbe, a király ezt válaszolta neki: „Gondoskodjék legalább arról, hogy ne üssenek nagy zajt a dologgal és hogy kormányom ne jöjjön abba a helyzetbe, hogy oly szubvenciónak kelljen védelmére kelnie, a mely szubvenció kérdését felhasználhatnák arra, hogy eljárásának törvényszerűségét sikerrel meglátnadhassák.“ Látni való, hogy egy egyszerűsége humoru ember alaposan felülte a hamburgi lapot.

— **A püspöki tanterv revíziójának befejezése.** A Néplaitók Lapja utolsó számában a püspöki tanterv revideált munkilatról, — mely dr. Komlóssy Ferenc kanonok esztergomi főegyházmegyei főtanfelügyelő elnöklése alatt immár befejezte működését — beható kritika után következőképp nyilatkozik:

„Bizonyos nemével a megfogadásnak tesszük le kezünkkel a tervezetet. Sok jó számadékkal, derékas tanulmányal találkoztunk e műben, mely még felekezeti, egy vilámmatra sem szűnik meg nevezni lenni. A nemzeti elem erős felekezeti színezéssel jelenik meg e műben előtünk s az összekapcsolódás által nyer mindenik, a nemzeti elem osztályosa lesz a vallásos elem nimbuszának s a vallásos elem jobb pedagógiai feldolgozást kap, mint a milyenben eddig része volt.“

— **Az új házassági jog,** vagyis az u. n. a polgári házasság életbeléptetésének határnapjával, törvény szerint, ez év december 18-ika van megállapítva. Kormánykörökben hír szerint nem is gondolnak arra, hogy ezt a határidőt meghosszabítsák, a mire külföldben újabb törvényintézkedés volna szükséges. Ellenkezőleg rajta vannak, hogy ezt a terminust lehetőség szerint megrovidítsák, úgy, hogy a házasságjog rögtön az új anyakönyvezetés után léphessen életbe. A „Poster Lloyd” szerint megkötöttözött soránysággal dolgoznak a szükséges intézkedések előkészületén, anyira, hogy alapos kilátás van arra, hogy a polgári házasság a kitűzött határidő előtt talán már november 1-én fog életbe lépni. Ezen a napon, úgy jövendőli a kormány német nyelvű augurja, fogják az első párt polgárilag összekapcsolni. —

— **A felekezeti harc ellen** e alatt egy megvédőre terjedő röpírat hagyta el a napokban a sajtó. A röpírat szerzője Pártos Béla, a ki kiindulva azon kardinalis tételből, hogy a néppárt a felekezeti harcot élesíti az országban, kategetikusán kijelenti, hogy a néppárt programja nyíltan reakcionárius, titokban antiszemita, hegyelhepedig épen nem ószinte. — Azt hisszük, azon tény száraz konstataciója, hogy Pártos Béla állandó alakja a „Herku Páter” elclapnak, felment minket az alól, hogy komolyan foglalkozzunk a röpírral.

— **Magyar udvartartás.** Illetékes helyről jelentik, hogy legfelsőbb parancsra Budapestben már legközelebb magyar udvari marsalli hivatait állítanak föl és Apponyi Lajos grófot magyar kir. udvari marsalli kinevezik. Az udvari marsall számára a budai várakban külön hivatait lesznek szervezni a szükséges hivatalnokokkal. A magyar marsalli hivatal közvetlenül a király főudvarmesterei hivatala s illetéleg Hohenlohe herceg főudvarmestere alá fog tartozni.

— **Az a „holt” kéz.** Liberális korös hontársaink, különösen a zsidók folytonosan azt a vádat emelik főpapjaink ellen, hogy nem fordítják „dus” jövedelmeiket közcélokra. Most a nagyon szerény jövedelemmel rendelkező Vályi János eperjesi püspök 25000 forintot adományozott egy Eperjesen építendő tanítóképző intézetre.

— **Az új anyakönyvezetők dícsőreite.** A Magyar Hírlap írja: Nagy fellémet keltő letartoztatás történt Magyarok községben, a híres Bekes alatt. A csendőrség elfogta a magyaroskényeki falvak kőrjegy zűjéit. Tökés Albertet, aki ellen rablás gyanúja merült föl. Tökés ellen már többször emeltek panaszt a rabított községek lakói, de a „bekecsalji basa”, ahogy a parasztek neveztek, mindannyiszor kivágta magát. Legutóbb tavaly télen készülték a székelyek panaszra az alispánhoz. Alig terjedt el ennek híre, csendőrök szálltak ki a faluba s a panaszlók egyiket-másikat letartoztatták. A jegyző ugyanis följelentést tett, hogy dinamitot talált a háza alatt s a merénylőt tervezésével a panaszolni készüléket gyanúsította. A nyomozás szerint a dinamit-dolog egyszerű mese volt, a panaszolni készülék azonban megelégedik a dícsőreget a zaklatások során s nem volt kedvük többé az alispánhoz készülni. Most aztán rajtavesztett a rettegést feltűni. A csendőrség oly büncselekménynek jött a nyomára, amilyen a jegyző ellen emelt panaszok listájában egy sem fordult elő. A nyomozás adatai szerint ugyanis Tökés Albert északának idején maga mellé vette fegyvert, Tökés Dononkóst és Sípkas Jóska magyaros lakost. Egyenest György Kriszka özevgyasszony házához mentek s ottan hatszáz forint készpénzt, több ékszer és drágaságokat raboltak el. A körjegyző duplaesívű puskával a ház ajtajában ürködött, hogy a másik kettő zavartalanul dolgoztasson oda bent. Kora hajnalban lepték meg a csendőrök a jegyző házat. A nép összeszűdött az utcán s a szorongók közé állított „bekecsalji basa” elindulásakor borzasztó élfenezésben tört ki, amely végig zúgott a falun s az egész községet felverte. Reggel hat órakor már a nyáradszeredei vizsgálóbíró előtt állt az elfogott jegyző két társával egyetemben. A bíró azonnal kihallgatta s vizsgálati fogságba helyezte mind a hármat.

Római levél

Róma, ápril. 17.

A hevesvérű olasz népnek az éghajlat és a társadalmi viszonyok öszhatásának egyik irtoztatos, soká ki nem írható büne a vendéttá, a vérboszu napról-napra szedi áldozatait. Az alábbi eset megközelíti a hírhedt Rimini vendéttá, annál is inkább, mert ennek szereplői is a munkás osztályból kerülnek ki.

E hó 15-én a Nápolytól délkeletre fekvő Salerno közelében levő Castelnovóban a nyílt mezőn kogyetlen módon megölve találták a Giacuja-testvéreket, nevezetesen a 6 éves Miklóst és a 13 éves Terézt. A szerencsétlen gyermekeket úgy vagdalták össze vissza baltával. A vizsgálatot vezető rendőrtisztviselő nyomban kihallga-

tott számos egyént és kiderítette, hogy az iszonyu büntetést a családnak egyik régi ellensége követte el, mivel az áldozatok atyja anyagi érdekek miatt haragban élt.

A gyilkos ígéretekkel és hízegségekkel kialsátia a gyermekeket egy elhagyott helyre, s ott aztán embertelen módon agyonvagdalta őket. A gyilkos egy castelnovobeli mérsáros. A csendőrség fiával együtt már letartoztatta, de alig tudta őket a földühödött nép bozujára ellen megvédeni.

Tegnap szentelték fel Frascati mellett a Sanotuarium del Divino Amore-ról nevezett bucsujáró kegyhelyi templomában a legszentebb Oltári-szentségnek dedikált kápolnát a hívők tömeges részvétele mellett. A kápolna költségeit a szentély rektora, D. Marone Eleuteri gyűjtötte össze egy hónap alatt. Ugy a kápolna felállítását, mint a templom restaurálását feltétlenül szükséges volt már, mert a nép különösen ünnepek alkalmával annyira zsufoltság töltötte meg a templomot, hogy a papokat a szentmise áldozatban is megakadályozta.

A kápolna oltára felér márványból készült nagy oszlopokkal. A falakat szép freskók díszítik, a padozat cementből van. A megáldás ünnepénél sok előkelő hölgy és idegen volt jelen. A kápolnát msgr. Berluca felszentelt püspök áldotta meg fényes segédlettel mellett.

KÜLFÖLD.

— **A japán kínai háború,** mint azt már husvéti számunkban jelezük, véget ért azzal, hogy a haragkozó országok között létre jött a béke. A béke feltételei, melyeket a győztes Japán szabott ki, igen súlyosak. Kína fizet 200 millió taibé, átengedi a Lin-Tung-félszigetet, és Formosa szigetét, megnyitja őt új kikötőt, s feljogosítja a Japánokat, hogy gyapot-cikkek készítését, valamint más iparágakat is üzenek Kínában. Korea félszigete Japán fennhatósága alá kerül. A békét Simonosekiben írták alá. A béke világtörténelmi jelentősége abban rejlik, hogy Japán magához ragadta a Kelet-Ázsia feletti hegemóniát és véd- és dacsözvoetségre lépett Kínával. Kínondotta azt az elvet, hogy Kelet-Ázsia legyen a kelet-ázsiaiaké. Egyes Európai nagyhatalmak nem nyugodnak bele szivesen ebbe, de utóégre is kényszerülve lesznek elismerni Japán sikerét.

Telefon-jelentések.

Agliardi nunciuss.

Budapest, április 20.

Agliardi Antal cezareai érsek, bécsi nunciuss ma reggel fél 8 órakor Venczell Antal kanonok, Purr Iván tanulmányi felügyelő és Takács Viktor püspöki titkár segédlete mellett misét mondott a szeminárium templomban.

9 óra után Pallavicini Edéné grófné látogatását fogadta a nunciuss, majd Palotay László nagyváradi kanonokot, mivel közölte, hogy hét-főn d. u. 2 órakor utazik Nagyváradra Schlauch Lőrinc bíborospüspök és Pável Mihály püspök látogatására.

Fél 10 órakor Császka György kalocsai érsek hosszabb látogatást tett Agliardi nunciussnál, ki 11 órakor titkára kíséretében áthatatott a várba, ahol meglátogatta a Bécsből visszaérkezett Bánffy Dezső báró

miniszterelnököt, kinél mintegy fél-óraig időzött.

A miniszterelnöki palotából a nuncius a Mátyástemplomhoz hajtatott, melynek főbejárataánál Bogisich Mihály prépost-plébános fogadta, ki aztán tüzetesen mutatta meg a magas vendégnek a remek templom nevezetességeit. A nuncius több ízben elragadtatásának adott kifejezést a templom szépsége fölött.

Délután 1 órakor ismét diszebedt volt a szemináriumban, melyre hivatalosak voltak a főváros összes plébánosai és a theológiai kar összes tanárai.

Este 7 órakor Szapáry Géza gr. fényes estélyt ad a nuncius tiszteletére.

A magyar udvartartás.

A N. Fr. Presse mai száma nagy fentartással közli a »M. E.«-nek a magyar udvartartásról szóló híret (Lásd belföldi rovatunkat. Szerk.) és megjegyzi: »A közlemény ezen alakjában nehezen felelhet meg a tényeknek. Tudjuk, hogy az udvartartás dualizmusának elismerésekor, melyet dr. Wekerle volt miniszterelnök kieszközölt, máris kilátásba helyezték egy magyar főudvarmesteri hivatal felállítását, melynek feladata főleg az lett volna, hogy udvari központot képezzen a magyar nemesség számára. Egy udvari marsall hivatalának felállításáról, melynek feladata tudvalevőleg az udvar jogi kivislete, nem volt szó soha. (Bánlyék tehát ismét te vannak főzve Szerk.)

Budapesti értéktézsde.

Budapest, április 17.

4 száz. aranyjárdék	125-50
Koronaérmékü járadék	99-35
Magyar rogale-kárt. kötvény	101-25
Magyar földteleherm. kötv. 4 száz.	99 —
Tisza és szegedi nyeresénykölesön 153 —	
I. Hazai tak. pénzár	101-25
Magyar földhitelintézet	101-10
M. pénzár. közp. jelz.-bankja	101-50
Rimamurányi-salgó-arjáni vasmű	270-50
Schlick-féle vasöntőes és rézgégyár	270 —
Budapesti villamos városi vasút	309-50
Bazilika sorsjegye	8 —
Böcsvárosi nyeresénykölesön	174 —
„Jó szív“ sorsjegye	2-90
Magyar vörös-kereszt sorsjegye	11-75
Olasz vörös-kereszt sorsjegye	12-75
Osztrák vörös-kereszt sorsjegye	17-50
Arany ts. és kir. vert	5-72
Arany. osztrák vagy magy. 8 frtos	9-72

TÁVIRATOK.

A királyné utazása.

Korfu, ápr. 20. (Ered. táv.) Erzsébet királyasszony e hó végén véglegesen elhagyta Korfu szigetét.

A pápa és Anglia.

London, ápr. 20. (Ered. táv.) A »Times« közli XIII. Leo pápának az

angol néphez intézett iratát, melyben a pápa felszólítja az anglikán egyházat, hogy a róm. katolikus anyaszentegyházhoz csatlakozzék. A szentes atya azon hó óhajának ad kifejezést, hogy az összes keresztények egyesüljenek és e törekvésének támogatására szólítja fel az angolokat.

A laibachi földrengés.

Laibach, ápr. 20. (Ered. táv.) Az éjjel ismét gyenge földrengést éreztek. Délelőtt 9 óra 15 percekor ismétlődött a földrengés délkelet-északnyugati irányban. A lakosság nagy része az éjjelt iskolákban, sátrakkban, barakkokban vagy a szabad ég alatt töltötte. Már néhány nap óta esik szakadatlanul az esőzés következménye az, hogy a szabadban tanyázók közül számosan, különösen gyermekek megbetegednek.

Ma reggel ideérkezett Falkenhayn gróf, az osztrák vörös-kereszt-egylet elnöke, kit a pályaudvaron a tartományi elnök fogadott. A bécsi mentő egyesület 3 konyhakocsija ideérkezett és kitűnően működik.

A városi épületek megerősítésén utasozok dolgoznak; a krainai takarékpénztár naponként több száz embert lát el étellel. Tegnap 10—20 frtos részletekben 4000 frtot osztottak ki a szűkölködők között.

Laibach, ápr. 20. (Ered. táv.) A kedvezőtlen időjárás miatt a szabad ég alatt táborozók helyzete igen rosszabbodott. A gyermekek tömegesen megbetegednek. Az utasok a legnagyobb önfeláldozással dolgoznak, minthogy azonban kevesen vannak, a város felkérte a hadügyminisztert, hogy egy újabb utas-zászlóaljot küldjön. Ő fel-sége adományát ma osztották szét. A földrengés okozta összes kár az öt millió forintot messze felülhaladja.

Bismarck.

Hamburg, április 20. (Eredeti táv.)

Bismarck herceg 81-ik születésnapja alkalmából még mindig tisztelegnek az oszkantellárnál különféle küldöttségek, kiknek az agg herceg mindig a helyezőhez és alkalomhoz mért válaszokat tud adni.

Tegnap fogadta a stuttgartiak üdvözlő küldöttségét, a melyhez aztán hosszabb beszédet intézett, fejtegetve azon ellenőrzési jogot, melyet a német birodalom egyes országgyűlései gyakorolnak a birodalmi gyűlés felett. Ma is azt tartja Bismarck herceg, hogy szükséges a szövetségi tanács alapján álló ellenőrzési jog fejlődését megszilárdítani és kívánja, hogy az országgyűlések bírálják meg a szövetségi tanács határozatait, a nélkül azonban, hogy ezeket korlátoznák, mert az országgyűlések jogában áll politikai befolyást gyakorolni.

A szászországi gimnáziumi tanulóknak küldöttsége előtt azt fejtegette a herceg, hogy a tudomány, a művészet és a költészet közösséget tartja össze a németeket.

A szerbiai választások.

Belgrád, ápr. 20. (Ered. táv.) Félhivatalosan jelentik, hogy a választások országszerte a legnagyobb rendben folytak le. Kihágások nem fordultak elő seholsem. A liberális és radikális választók a központi Bizottságtól kiadott utasítások sze-

rint tartózkodtak a szavazástól s csak néhány kerületben vettek részt a választásban. A választás eredménye: túlyomú többség a kormánypárt részére.

Belgrád, ápr. 20. (Ered. táv.) A hivatalos lap mai száma királyi ukázt közöl, mely az új skupstinát április 10—22-re hívta össze Nisbe.

Belgrád, ápr. 20. (Ered. táv.) Ma délig 156 választás eredménye volt ismeretes. Előbből az ellenzökre esik 13, a többi 143 mind kormánypárti. Érdekes, hogy Belgrádban sokan a liberálisok közül a kormánypárt mellett szavaztak.

Curtius Ernő.

Athén, ápr. 20. (Ered. táv.) Az ógörön múzeumában ma lelezték le Curtius Ernő híres történetíró és archeológus mellszobrát számos görög és külföldi tudós jelenlétében.

Orosz dolgok.

Varsó, ápr. 20. (Ered. táv.) Az utóbbi hónapokban Oroszországban számos hamis 100 rubeles bankjegy került forgalomba, pedig a bankjegyeket eddig utánőzhatatlannak tartották. Az államrendőrség hat hónapon keresztül eredménytelenül nyomozta a hamisítót, most azonban Lozban mégis kinyomozta és lo is tartóztatta őket. A letartóztatások és házkutatások alkalmával számos klisé és kész hamis bankjegyet találtak.

Szent-Pétervár, ápr. 20. (Ered. táv.)

A sajtó és az irodalomnak 70 képviselője kérvényt nyújtott be Miklós cárnál a sajtó törvény megváltoztatása iránt. A cárral azonban kijelentette, hogy nem tehet eleget a kérvénynek, minthogy az igazságügyi és belügyi miniszterek ellene nyilatkoztak.

Fővárosi levél.

Budapest, április 19.

Lezajlott a szerbet magasztos ünnepe, esőndben, méltóságtelejesen: az ünnepi hangulatot felváltotta a hétköznapi élet zibongó vásári zaja, megújult ismét teljes erővel a harc, a küzdelem a kenyérért, a napi betevő falatért.

Az áradás, mely ismét egy inséges évvel fenyegette az alföld jóraváló, munkás népet, szerencsésen elvonult, a nélkül, hogy nagyobb károkat tett volna. Csak a Délvidéket veszélyeztetni még az ár-piszkos, zavaros hullámaival, de reméljük a legjobbat: Isten keze talán nem fog rá nehezedni e sokat sújtott magyar földre.

A földrengés is megkímélte pusztításaitól országunkat; még milliókra megy a kár, melyre az örökös tartományokban idézett elő, addig nálunk egy kémény fala sem esett áldozatul, jóllehet hazánkban is több helyütt éreztek erős lökéseket, különösen hullámszerű vonalban jelentkező földrengéseket.

Az áradás, a földrengés Istencsapásaitól tehát megmenekült az ország, de nem menekült meg a militarizmus rémület, mely ismét potom négy millió forint költség-többletet követelt az elfogadott katonai reformok megvalósítására. Csak potom négy millió! Hová jutunk, hisz az adózó nép már is roskadozik az adóterhek alatt s nem ritka eset, hogy néha utolsó vankosával fizeti meg évi hátralékát.

Hová jutunk? — hisz ha meggondoljuk, e négy millió forint többlet követelés csak a kezdet kezdete, a reformok megvalósításával növekedni fog fokozottabb mértékben a költségöbblet is, s a más elfogadott katonai reformokat nem sokára követni fogja a tüzérség újja alakítása is, azoknak új, a legújabb szerkezetű ágyúkkal való ellátása. Hogy mindenkor hány és hány milliót fog elnyelni, azt most még hozzávetőleg sem lehet megmondani; csak annyit: sokat, teméntelen összeget.

S mind e teljesgázott követeléseket a béke fenntartásának jelszava alatt kéri az országtól, pedig nem habozunk kimondani, hogy az ilyen fegyveres béke, mely a tönk szélére juttatja az ország népét, talán még áldástalább, romboltabb a háború pusztításainál.

Bánffy Dezső bárónak az ünnepek alatt remek ölete támadt. Elérte, amire már oly régen vágyott, hogy az ország ne csak hallja vagy olvassa beszédeit, hanem meg is érte. S a miniszterelnök célját ez alkalommal el is érte a N. W. T. levelezője stáleris tudományának jövelőiből. És az ország meg is érte a miniszterelnök terveit. Megértette, hogy a miniszterelnök a legelőtől és a legsürgősebb kérdésnek tartja az egyházi politikai reformok megvalósítását s ha ez meg lesz, akkor egyforma jóbatánu panacea lesz a kedélyek s az igaznak lecsillapítására épp úgy, mint a közigazgatás államosságára, nemkülönben a nemzetiségi kérdés megoldására s ha úgy tesszük, a büntető törvénykönyv hiányosságaira is.

Szóval: Egy a miniszterelnök s egy a gyógyszere minden hajra: az egyházpolitikája.

Semmi kétség, hogy a képviselőház még e hónapban újra nagy lelkesedéssel meg fogja szavazni a még hátralevő egyházi politikai javaslatokat, hisz most a támogatók s lelkesülők közt lesz Kossuth Ferenc is, — de a nagy lelkesedés szent tüze ismét csak a hideg zuhanó következik: a főrendiház.

Arnó.

Városi és vidéki hírek.

A »Fejérmegyei Napló« ápril hó 15-én új előfizetést nyitott. Felhasználjuk az alkalmat, hogy elbarátainkat, nezetesen a néppárt híveit újra felkérjük lapunk támogatására.

Az előfizetési drak lapunk homlokán olvashatók, megjegyzzük azonban, hogy egy hónapra szóló előfizetéseket is elfogadunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve elő lehet fizetni. Előfizetési ár egy hónapra 50 kr.

Ajánljuk lapunkat mint a néppárt hivatalos közlönyét különösen a néppártot szervező vidéki bizottságok figyelmébe.

Hátralékos előfizetőinket felhívjuk az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expediciója fennakadást ne szenvedjen.

— **Dr. Steiner Fülöp** megyéspüspök csütörtökön délelőtt a fővárosba utazott, a honnan tegnap este Székesfejérvárra visszaérkezett. Ő méltósága ma délután sárkereszturi birtokára utazott, onnan pedig holnap reggel Nagy-Lángra megy s ott a Zichy-család házi kápolnájában subdiacónussá szenteli Zichy Gyula grófot, id. Zichy János gróf fiát, ki mint székesfejérvári egyházmegyei papnövendék Innsbruckban végzi teológiai tanulmányait.

— **Esterházy Miklós Móró gróf** nejével, szül. Schwarzenberg Franciska hercegnővel Velencéből Bellagióba utazott.

— **László főherceg utazása.** László főherceg a husvétünnep után katonai növelője, Himmeslé alezredes kíséretében hosszabb tanulmányútra indult az okkupált tartományokba. A főherceg Zágrábon és Fiumén átutazva tegnapelőtt érkezett Zárába, a honnan aztán Hercegovinába majd Boszniába irányul.

— **Állandó választmányi ülés** tartott ma délelőtt 10 órakor a megyeház II. od emeleti kistermében Fiáth Miklós báró elnöke alatt. Elnök az ülést megnyitván, Szűts Artur főjegyző előterjesztette a 100 folyó számot tartalmazó jövő közgyűlési tárgysorozatot. Az ülés egyhangulag elhatározta, hogy az előterjesztett ügyeket páriolólag fogja a május havi közgyűlés előterjeszteni.

— **Eljegyzés.** Schumann Emil székesfejérvári m. kir. adótszít eljegyezte özv. Csokonay Sándorné urnó kedves leányát, Rózsikát.

— **Népmisszió Bakonyban.** Vajda Ödön zirci apát a keresztény hitélet előmozdítására minden alkalmat megragad s nem kímél semmi áldozatot sem, csak hogy a gondjaira bízott hívek lelki üdvét biztosítsa. Az idén Lókut, Olaszfalu, Bakony-Nána, Borzavár és Porva községeket híveit részesíti abban a lelki örömben, hogy miszsiót tartat náluk. Lókuton f. hó 21-én vagyis fehérvasárnap kezdi meg egy hétig tartó működését szt.-Vince rendjének három hitbuzgó tagja. Istentől minden áldást a kezdeményezőre, erőt és kitartást a keresztény hitélet terjesztésére a buzgó bajnokoknak, a híveknek pedig feledhetetlen lelki örömet kívánunk.

— **Személyi hírek.** Sárközy Aurél Komárommegye főispánja ma reggel városunkba érkezett. — Zichy Jenő gróf április 30-án indul ázsiai utjára.

— **Miniszteri biztosi látogatás.** Mártonffy Márton kir. tanácsos, az alsó-foku kereskedelmi iskolák és ipariskolák főfelügyelője, tegnap, f. hó 19-én városunkba érkezett, hogy Székesfejérvár iskolái közül a hatáskörébe esőket miniszteri biztosi és főfelügyelői minőségében meglátogassa. Este felé Seidl Lajos rendőrkapitány és Festich Bennó gróf fejérmegyei tanfelügyelő kíséretében kereskedelmi akadémiánkat tisztelte meg látogatásával, hogy személyre vegye az itt folyó alsófoku tanítást. Miután a kíséretében levő urakkal és dr. Faludi Miksa igazgatóval az iskola általános viszonyairól, különösen pedig arról, hogy az alsófoku iskolák látogatására kötelezettek csakugyan eleget tesznek-e mind a törvény ebbeli követeléseinek, behatóan konferált, a tanfelügyelő, a főkapitány, az igazgató és Kunos Imre keresk. akadémiái tanár kíséretében bement az első osztályba, a hol Schmid t Raymond, az akadémiának magyart és franciát tanító professzora éppen magyarnyelvű órát tartott. Miután saját kérdései útján is meggyőződést szerzett a tanításban és fegyelmzésben elért eredményről, különös meglepődésének és köszönetének adott kifejezést mind az igazgatóval, mind Schmid t Raymondal szemben.

— **Eljegyzés.** Stephany Lajos m. kir. adótszít eljegyezte Héjj József székesfejérvári mészáros mester leányát, Rózsát.

— **A tóvárosi kiseddővő egyesület** f. 21-én d. e. 10 órakor tartja a város-ház nagytermében évi rendes közgyűlését. A l a g h y Dezső elnöke alatt. A közgyűlés tárgyai: a titkár és pénztárnok jelentése, az évi zárszámadás, a tisztújítás s végül indítványok. Az 1894 évről szóló zárszámadás szerint a pénztári maradvány 1893. évben 1949 frt, az 1894. évi bevétel 1300 frt. 25 kr.; a kiadás a felfolyt évben: 750 frt. 60

kr., 1894 évi december 31-én tehát a pénzkészlet 2198 frt. 75 kr. Az 1895. évi költségelőrányszat szerint a bevétel lesz legalább is 750 frt, a kiadás ugyanannyi. Az egyletnek jelenleg 30 alapító, 171 rendes és 29 pártoló tagja van.

— **Adakozzunk!** A battai róm. kath. hitközség templomot óhajtt építtetni. Mivel az építési költségeket a hívek fedezni nem képesek, engedélyt kértek a belügyminisztertől könyöradományok gyűjtésére. A belügyminiszter meg is adta az engedélyt három havi időtartamra. Felkérjük tehát olvasóinkat, hogy minél számosabban vegyenek részt az ügy támogatásában s iparkodjanak megszerezni battai kath. testvéreinknek azt az örömet, hogy saját templomukban imádhassák az Istent.

— **A székesfejérvári jótékony nőegylet választmányja** f. hó 18-án ülést tartott Szögyény Marich Julia védnök elnöke alatt. Elnök az ülést megnyitván határozatilag kimondatott, hogy f. évi május hó 19-én az egylet a saját pénztára javára a polgári lövöld helyiségében katonai zenekar közreműködése mellett gyermekünnepélyvel és táncal egybekötött sőtahangversenyt rendez. Ezután több apróbb ügy nyert elintézését s a folyamodó szegények részére utalványoztak ki több rendbeli segélyt, mire az ülés véget ért.

— **Állandó nyugdíj választmányi ülés** volt ma a megyeházán a választmányi tagoknak kétségbeesítő részvétlensége mellett. Az ülést 1/3 óra helyett 1/4 óra után nyitotta meg Huszár Ágoston alispán, a mikor tudniillik már sikerült néhány tagot összefogdosni. Jelen voltak Cziráky Antal gróf, Kempele Imre, Molnár Béla bizottsági tagok, Heinrich Lajos tisztú főügyész, Udvardy Sándor főszámvéző, Fortwinkler Ferenc pénztáros és Balassa Sándor jegyző. Huszár alispán üdvözlőlvén az összegyűlteket, felolvasták e tárgysorozatot, melyből kiemeljük, hogy Strobl Ferenc elhalt megyei irnok özvegye részére 168 frt 75 kr. évi nyugdíjat, két kiskorú gyermekei részére pedig egyenként 33 frt 75 kr. nevelési járulékot szavaztak meg. Modrovics Ignác, a megyének 86 éves lelvétárosa is kérte nyugdíjaztatását, de kérvényét visszavonta, s így ezen ügy tárgyalanná vált.

— **A fejérmegyei 48-as honvédek.** A múlt évben a fejérmegyei honvéd-egylet a moéri, sárbogárdi, székesfejérvári s vaáli adóhivatalok útján 10,928 frt segélyt kapott. A györmegyei honvédek ugyanezen időben 10,000, a veszprémmegyeiek 13,276, a pestmegyeiek 62,153, a tolnamegyeiek 8,791 frtnyi segélyben részesültek.

— **Büntetés elől a halálba.** Vanyó Jakab várpalotai katonagyereket szörnyen megszállotta a honvágy. Elindult tehát Győrből, állomáshelyéről, természetesen engedelem nélkül, hogy az ünnepek kedves falujában, szülői körében, s érte busongó babája ölében töltsen. Jól is érezte magát egy teljes napig, de már másodnapon anynyira erőt vett rajta a büntetéstől való félelem, hogy golyórt röpítette a szájába. Mint levelezőnk írja, a katonát haldokolva szállították be a kórházba.

— **A polgári házasság és a temetkezés kriptán.** Ezen címen eddig ugyan nem olvasunk reformtervezetet, hanem tényleg a jövőben ezzel is foglalkozniok kell a mígán főri avagy németi temetke-

zési kriptákkal bíró uri családoknak; mert annyi kegyeletet feltételezünk az utódoiban a nagynevű és kitünő ösök írást, hogy nem fogják megengedni és megengedhetni, miszerint azok sorában nyugodjanak és azok porával vegyüljenek azon utódok tetemei és hamvai, kiket nem az egyházi áldás kötött össze az életben; kiket nem a katolikus hit elvei és tanítása buzdított és sarkalt nagy és hazamentő tettekre, kiket a születés percétől a boldog kimulás végéig nem a kath. anyaszentegyház boldogító karjai gondostak, hanem kik hódolva az új intézményeknek, oly különféle vallás, nemzetiségből fognak összekerülni, hogy maholnap a kriptákra nemcsak keresztet, kakast, csillagot, hanem még félholdat is kell kitűzni, hogy az összes bennük nyugvó elhaltak nacionalitásának a külsőségei is megfelelőjenek! (Ny.)

— **Uj magyar nemes.** Ó felsége a király D u j m o v i c Sándor 12-ik dsidás ezredbeli őrnagynak és törvényes utódoinak a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— **Uj 6 kros szivarok** kerülnek pár hét múlva forgalomba. Az új szivarok alakja körülbelül olyan lesz mint az „Operas” szivaroké. Csak minőség tekintetében is hasonlítanak majd hozzájuk, akkor talán meglesznek elégedve szivarkedvelő férfaink az új szivarnemmel.

— **A szavazók összeírása.** A belügyminiszter elrendelte, hogy az országgyűlési képviselőválasztásnál 1896. évben szavazati jogot bíró polgárok névjegyzékét összeállítsák. Az összeírás május hó 1-én kezdődik. A szavazati jogra igényt tartó polgárok saját érdekükben cselekednek, ha rajta vannak, hogy a szavazók lajstromából ki ne maradjanak.

— **A székesfejérvári szinpartoló-egyesület** holnap d. e. 11 órakor a Vörösmarty-kör helyiségében rendes évi közgyűlését tartja. A közgyűlés tárgyai: jelentés az egyesület működéséről, számvizsgáló jelentés az 1894. évről, tisztviselők és választmány választása, esetleges indítványok. Az együletnek vagyona 1894. évi december 31-én 4324 ft 67 kr. Van az együletnek 5 alapító és 77 pártoló tagja.

— **A szent György napi vásár.** a mennyire az eddigi tapasztalatokból következtetni lehet, igen népes lesz. A vidékiek oly nagy számmal jöttek már eddig is a vásárra, hogy alig tudnak helyet kapni lovaik számára. Igen sok lábas jószágot hajtottak fel s ha a kinalattal meglepő arányban lesz a kereslet, akkor nagy vásári forgalomra számíthatunk. A székesfejérvári vásárnak ősi idők óta van egy kellemetlen ellensége: az eső. Ugy látszik a jelen vásárnak is ez lesz az elrontója.

— **Eladják a gásgyárt.** Egy tőkepénzesekből alakult francia társulat ajánlatot tett a helybéli kereskedelmi banknak, mely szerint kész a helybéli gásgyárt 310 ezer frankért megvenni. A kereskedelmi bank ez ügyben május hó 19-én választmányi ülést tart, melyen határozni fognak a gyár eladását illetőleg. A bank igazgató-sága, mivel a szerződés értelmében a városnak elővétel i joga van, jelentést tett az ajánlatról a városi hatóságnak, mely az ügyet határozat-hozatal végett a közgyűlés elé fogja terjeszteni. Remélhető, hogy a közgyűlés nem reflektál a vételre, mely csak teher lenne ily nagy vételárért a község vállaira. Minek is adna városunk közönsége a gyárért pénzt, hisz a szerződés 31. §-a értelmében a gyár a létesítéstől vagyis 1872 évi január 29-től számított 70 év elmúltával vagyis 1942. évi január 29-én ingyen a város tulajdonába fog menni. A város egyedül a készletek értékét fogja megtéríteni.

— **Végvárgyalás.** Id. Horváth György sárkereszturi lakost Friedmann Jakab nagyonóttári lakos azzal vádolta, hogy zárt magtárból átkücs segélyével több száz eleséget ellopott. A ma megtartott végvárgyalás folyamán a törvényszék a vádat alaptalannak találván felmentő ítéletet hozott. A kir. ügyész az ítélet ellen felebezett.

— **Körözések.** Varga János sárkereszturi illetőségű, 26 éves kocsis köröztesét a budapesti IX. ker. kapitányság elrendelte. Ugy szintén köröztesetik Gallai Katalin nagy-lángi illetőségű 17—18 évesnek látszó cselédleány, a kit kihágás miatt jogerős ítélettel 12 órai elzárásra ítélte a székesfejérvári főszolgabíró. Ismeretlen tartózkodása miatt az ítélet rajta nem volt végrehajtható, megkerestetnek tehát az összes hatóságok, hogy Gallai Katalint nyomonzzák s feltalálás esetén az illetékes hatóságot erről értesítsék. Fejérmegye alispánja Bognár József duna-adoronyi gyári munkást, a devcserei főszolgabíró pedig Ignác István teknővájó cigányt köröztesíti. Kihágási ügyben jogerős ítélettel 12 órai elzárásban magasztalt Bédő Márton pusztazámorei születésű nős kocsis nyomonzását a budapesti kapitányság elrendelte; ugyanazon kapitányság köröztesíti Turnér Mihály várpalotai születésű kőseszólót is, a ki kihágási ügyben 3 napi elzárásra ítéltetett.

* **Egyházi szerek, műhímezések, templomi és egyesületi zászlók, miseruhák keresztuti- és oltárképek, csillárok, fémernüek, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére** ajánljuk Szűts és Társa, a bibornok-érsek és Magyarország hercegprimásának udvari szállítóit. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.

Irodalom és Művészet.

— **A székesfejérvári kath. nagygyűlés története,** kibővítve a katolikus körök szervezésére vonatkozó adatokkal megjelent 10.000 példányban. A 48 oldalos füzet magában foglalja a nagygyűlésen elmondott összes beszédeket és a néppárt programját. Megrendelésre 200 drb. 14 ft, 100 drb. 8 ft, 50 drb. 4 ft 50 kr., 25 drb. 2 ft 30 kr., 10 drb. 1 ft. Minden tíz darab után egy tiszteletpéldány. Egy példány ára 15 kr. 50 darabon felüli megrendeléseknél a füzetek portómentesen küldetnek. **Kapható a „Fejérmegyei Napló” kiadóhivatalában Székesfejérvárott.**

— **A Szalay Baróti-főle magyar történelem** 12-ik füzeté az Árpád-házbéli királyok korával, nevezetesen IV. Bélával foglalkozik elég kimerítően. Műmellékletei közül figyelemre méltó a pécsi ó-keresztény sirkamra falfestménye s a pannonhalmi apát-ság kiváltságglevelének fénykép után készült hű reprodukciója. A szöveg közé nyomva a következő illusztrációkat találjuk a füzetben: Egy kezdő „B” betű IV. Béla király 1243-iki okleveléről. Mongol tábor. (Széhenyi Béla gróf rajza.) A mohi-i pusztá. A mohi-i csatától. (Hátsék I. rajza.) Magyar királyi sátor (XIV. századbéli rajz.) IV. Béla király arany bullája. (Tull O. rajza.) Klissa vára. II. Frigyes oszász pecsétje. Trau vára. IV. Béla király ezüst pénze. „A magyar nemzet története” mintegy 60—65 füzetre van tervezve, megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Egy füzet ára 30 kr.

— **Katolikus egyházi seneköz-löny f. évi 4-ik száma** következő tartalommal jelent meg: 1. Vogl Alajos a székes fővárosi egyházkarnagyok nesztornak, ki ötvenkilenc évig szolgálja az egy-

házat, s ötvenhat év óta a fővárost, életrejeza s működésének méltatása. 2. Híveinkkel mékint kedveltesük meg a római choral-éneket. IX. 3. Az orgona, közli Szantner Zsigmond. 4. Az egyház nyelve (folytatás). 5. Istentiszteletok rendje április hóban. 6. Ismeretek tára (folytatás). 7. Irodalom. 8. Vegyesek. Melléklet: Ordo Servandus in Litaniarum Majorum Processione, quae die festo S Marci celebrantur: quo et segetes benedicuntur. (Vetések megáldása ez. Márk ünnepe.) Szöveg és zene. A kitünő szak-közönyt melegen ajánljuk, kivált az illető szakkörök figyelmébe és pártolásába. Előfizetési ára egy évre 1 ft 40 kr., fél évre 80 kr. Előfizetések a Pesti könyvnyomda-részvény-társaság hangjegymetsző osztályába (Budapest, hold-utca 7. sz.) intézendők.

— **A „Herkó Páter”** kath. élclap folyó évi 14. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlanul elterjedt élclapot olvasóink figyelmébe. A „Herkó Páter” előfizetési ára egy évre 4, fél évre 2 ft. Szerkesztője M a r k o s Gyula, a Kath. Örtűzek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, zsbíruss-utca 7.)

— **A Kakas Márton.** 16. száma most jelent meg találó illusztrációkkal s szellemes szöveg-tartalommal. Ajánljuk olvasóink figyelmébe Sípulusz lapját, melynek előfizetési ára egész évre 4 ft. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Rökk-Szilárd u. 4. sz.

Közgazdaság.

Értéktözsdei hetiszemle.

L u s t i g Miksa budapesti bankéeg hetijelentése a „Fejérmegyei Napló” számára

Az osztrák vasutállamosítások Dániel Ernő keresk. miniszter bejelentett bécsi utja folytán e héten is a felszínen voltak. E tárgyalások ugyan csupán a déli vasut államosításának fognak szólni, de az osztrák keresk. miniszter a többi államosításra kizemelt vasutak ügyét is legközelebb végleg elintézni szándékozik. Igaz, ez csak szállongó hír, mely lehet a felhevült börze-fantázia terméke, valamint valóság-gon alapuló értesülés is. Mi nem kételkedünk Wurm-brand gróf szándékában, de sőt akaraterejét sem szándékoznak kétségbe vonni, mindazonáltal nem vagyunk képesek ezt az expres-államosítási tervet, ugy a hogy Wurmbrand beszéde élénkbe állította, megérteni. Elvégre is egy vasut államosítása nem kis dolgot: tömételten kérdés, matematikai és technikai munka és még több érdekellentét merül fel egy ily munkánál s mindez csak lassan intézhető el és egyeztethető össze. Attól tartunk, hogy az államosítás a spekulációra nézve nagy kiábrándulással fog vég-ződni.

A helyi pénzüc helyzeté a lefolyt héten nem mutat fel nagyobb változást s ugy a kereslet, mint a kinalat szük keretben mozog. A hét első felében az üzlet az ünnepek folytán alig érdemel említést, a hét második felében pedig szintén igen csendes volt, alig tartott árfolyamokkal, bár a mult héthez képest némi visszaesés konstansállható. A forgalom jelentékenyen megcsappant s főleg a magán-közönség realizált.

Az árfolyamok a következő variációt mutatják:

	márc. 29.	Ápr. 5.	Ápr. 12.
Magyar aranyjáradék . . .	174.—	124-20	124-20
" korona " . . .	99.—	99-10	99-20
" hitelbank részv. . .	475.—	466-25	464-50
" jelzálog " . . .	294.—	288—	288—
" lezárolt " . . .	313—	305—	303—
Vilamos vasut " . . .	296—	297—	316—
Rimamurányi " . . .	274—	271-50	269—
Osztrák hitel " . . .	410—	404-75	398-50
Osztrák államvasut- " . . .	446—	447-25	452—
Déli vasut " . . .	113—	112-25	112-50

— **Birtokvásárlások Moórott.** Moóri levelezőnk írja nekünk: A Moórhoz tartozó felső-dobosi pusztát F o g l á r István hevesi földbirtokos még a télen megvette V e l t e r gróftól. E vásár nem pusztá

birtokeserét jelent, hanem azon nagy előnyvel volt Moórra nézve, hogy Foglár a körülbelül 1800 holdra terjedő pusztának Moórral közvetlenül határos mintegy 700 holdnyi részét parcellánként eladja a moóriaknak, holdját minőség szerint 300, 200 és 180 frtjával. Az ugyancsak Moórhoz tartozó alsó-dobosi pusztát, körülbelül 500 holdat, jelenlegi tulajdonosa, Grünfeld Jakab velegi nagybirtokos szintén eladja a moóriaknak holdját 300—320 frtjával. Mindkét részre oly tömegesen jegyeztetik elő magukat a moóri gazdák, hogy már alig lehet földet kapni s így a moóriak birtoka 1200 holddal megnagyobbodik. — A moóri szőlőkben egyébiránt nagyon serényen folynak a munka, a napszám elsőként 80 krrá.

— **A déli vasut államosítása.** Mint Bécsből táviratilag jelentik, az osztrák kereskedelmi miniszteriumban tegnap délelőtt 11 órákor közös értekezlet volt a déli vasut kérdésének megoldása tárgyában. A magyar kormány részéről Bánffy, Dániel, Lukács és Jósika a miniszterek voltak jelen. A magyar miniszterek ez ügyet a csütörtökön folyt előértekezleten megbeszélétek. Az értekezleten részt vettek Kilenyi Hugó min. tanácsos, Popovics Sándor és Mándy Lajos min. osztálytanácsosok is.

— **Új papír pénz.** Tudvalevőleg az államjegyeket, u. m. 1, 5 és 50 frtos papírpénzeket, a koronaérték behozata miatt lassankint véglegesen be fogják vonni. Az egyforintosok helyett nem lesz megfelelő értékű papíros pénz, valamint az 50 forintosok helyett sem, csupán az 5 forintosok helyett lesznek papír 10 koronások, melyek iránt az alkudozások már folynak a magyar és osztrák kormány közt. Ezeket a papírpénzeket nem az osztrák-magyar bank, hanem a két állam pénzügyminiszterei fogják kiadni, fundálva lesznek s ugyanoly jelleggel bírnak majd, mint a németországi pénztári jegyek. Az új 10 koronás papírpénz — hír szerint — már július 1-én forgalomba lesz hozva.

— **Luxuslövésár** volt csütörtökön Budapest a Tattersallban. Az első díjat József Fehér szízelődját nyerte Berg Armin (Visontacsökénya, Somogy). A négy lo kitűnően összevágott, 165 cm. magas sárga angol félvér, melyek mindegyike St. George telivér után származik. A lovaknak ugy formák, mint akciójuk az első pillanatra is megvesztegetik az ember szemét, s kiválóképp akkor, midőn oly híres „kocsis“, mint Jankovics Elemér hajtotta őket, mentek gyönyörű trahiban a porondon. — A kiállított jukkerek közül különösen kitűntek ifj. Zichy János gróf és Lits Gyuláé. Lits Gyula két lovat adott el Frühling Tivardának 700 frtért.

— **Mütrágya.** (a „Hungaria“ mütrágya. kénsv és vegyi-ipar r. t. jelentése). Az elmúlt héten igen sok utánrendelés érkezett be, különösen sok megrendelést kaptunk kisebb mennyiségű chilisalétromra; szerény kísérlet-megrendelések ezek kisebb mezőgazdák részéről, kik saját szemekkel akarnak meggyőződni arról, vajjon 40—60 kgnyi csekély mennyiségű chilisalétromnak egy holdnyi területen való alkalmazásával csakugyan oly szembetűnő eredményt lehet elérni.

Ama mütrágyafélék között, a melyek fogyasztásának statisztikai kimutatását legutóbbi jelentésünkben megkezdettük, ár tekintetében a kénsvas-ammónium foglalja el a második helyet. Ezen értékes és igen dúsgénytrágyát a légszuszartásnál nyerik, minek következtében, a termést tekintve, a közönséges legmagasabb ország Anglia áll az első helyen, a mely Bradbury, Glasgow statisztikai adatai szerint az elmúlt évben 1,540,000 métermázsát termelt 40,000,000 frank értékben, míg a többi más államok, Észak-Amerikát is beleértve, összesen csak 1,960,000 métermázsát termelték, körülbelül 35,000,000 frank értékben. Ezen, oly rendkívül értékes és hatékony trágyaszórnek fogyasztását tekintve Német-, Franciaország, Belgium és Anglia állanak legelől. A kénsvas-ammónium legmagasabb ára 48 frank volt, a legalacsonyabb 25 frank francia kikötőkben értve.

A múlt heti jegyzések semmi változást nem szenvedtek.

Jegyzéseink a következők:

Kettős-szuperfoszfát	20—22%	6.10—6.00 frt
Prima-szuperfoszfát	16—18%	5.10—5.60 frt
v. ind. párolt esontlízis	41.2—25%	6.20—6.40 frt
Hoyermann-f. Thomas-salak	18—20%	3.75—4.— frt
Káilitrágya	20—25%	3.50—3.70 frt
Ammoniak-szuperfoszfát	10—12.3—50%	6.——7.50 frt
Kénsvas-káli	20—25%	13.——13.60 frt
Chilisalétrom azonnali szállításra		12.95—13.10 frt
„ április—májusi „		12.60—12.75 frt
„ 1896. évi tavaszi „		12.50—12.— frt

Az árak 100 kgonként szákkal együtt eleget tisztasulny gyanánt az egyes állomások távolsága szerint értődnek.

Vasgálic Ia	3.——3.20 frt
Vasgálic IIa	2.80—3.— frt
Rézgálic	24.——25.— frt

— **Székesfejérvári piaci árak.** 1895. április 20-án:

Gabona: buza 6.——6.20, rozs 5.10—5.20, árpa 6.10—6.20, zab 5.50—5.60, kukorica 5.80—6.—, bab 8.50—8.60 frt métermázsánként.

Hizott sertés: könnyű 27—29, nehéz 32—33 kr. klgr. eleven súly szerint.

— **Moóri piaci árak** április 19-én: buza 6.20; rozs 5.20; árpa 6.—; zab 6.—; kukorica 6.20; bab (új) 10.—; új-bor 18—20 kr.; 6-bor 30—32 kr. A borüzlet nagyon lanyhán megy. Ondódon az új bor 20—22, 6 bor 28—30 frt.

291/kt. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vaáli kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Knti Márton, mint a székesfejérvári egyházmegyei kegyalapítvány gondnoka végrehajtónak Bankó Márton és neje acsai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 2205 frt 94 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székesfejérvári kir. törvényszék területén levő acsai 759. sz. tjkvi A. I. 1—7. sorsz. a fekvő birtokra 1228 frt az acsai 760. sz. tjkvi A. I. 1—6. sorsz. alatt felvett birtokra 486 frt és végre az acsai 821. sz. tjkvi A. + 1. sorsz. a felvett birtokra 174 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi május hó 20-ik napján délelőtt 9 órákor Acsán a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%—t vagyis 122 frt 37 fil. 48 fil. és 17 frtos készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegesen elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vaalban a kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóságnál 1895. évi február hó 26-án.

BABO.
kir. alj. bíró.

Tőzsdei megbízásokat

jutányosan és lelkiismeretesen eszközöl

Lustig Miksa,

bank és váltóháza Budapestén,
Váci-körút 43.

Megbízható információk.

TELEFON 1070.

ALAPITTATOTT 1885.

A tavaszi idényre: Bel- és külföldi ruhakelmék, fekete és színes selymek, diszítések, vászon, Chiffon és asztal-neműk, függönyök és szőnyegek a legremekesebb s legdusabb választékban érkeztek meg **STEININGER SANDOR divat-üzletébe, Nádor-utca 19.** Ruhák gyors és izléses elkészítése elvállaltatik. Pontos kiszolgálás a legjutányosabb áron!

Magamat a n. é. revü közönség b. figyelmébe ajánlva, kérem szíves pártfogásukat.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek s mintákat kívánatra választás végett bérmentve küldök.

FÜSTER IMRE

kárpitos és bútorgyáros
Székesfehérvár, sas-utca 16. sz.

Ajánlja
30 év óta fennálló
dúsan felszerelt
BUTORRAKTÁRÁT.

SAJÁT DYARTMÁNY
háló, ebédlő, szalon és uri szobák
berendezése művészi kivitelben
mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő
alatt izlésesen, jutányos áron készíttetnek.

Antik, rokokó, barokk-stylü butordarabokat
saját rajzolóink tervei szerint faragnak.

Butortermekünk bármikor megtekint-
hetők és a nagyközönség rendelkezé-
sére állanak.

Tejtermelő gazdaközönség figyelmébe.

Miután a tejes kannák cinezése és
javításával felhagyok, van szerencsém a
nagyérdemü tejgazda közönség becses
tudomására hozni, hogy ezen vállalatot
Knezits Imre bádogos mesternek adtam
át, kit mint ebben teljes szakértőt a nagy-
közönség kegyes pártfogásába ajánlok.

Schlammädinger Alajos.

Van szerencsém a nagyérdemü hely-
beli és vidéki közönséggel tudatni, hogy
a fenti vállalatot Schlammädinger Alajos
urtól átvettem s azt tovább folytatom.
Mióh ezen körülményt a mélyen tisztelt
közönség szives tudomására hozom,
együttal vagyok bátor minden, a bádogos
szakmába vágó munkák szilárd és pontos
elkészítésére magamat ajánlani.

Szolgálatkész tisztelettel

Knezits Imre

bádogos mester

Székesfehérvár Jókai-utca 20. szám

Ugyanitt egy tanuló felvétetik.

A társulat csak rövid ideig fog Sz.-Fehérváron tartózkodni.

Legjobb idomított szabadon és lovagló-paripák.

Olaszországi nagy sport circus.

Igazgató: CORRADINI FERENCZ Turinből.

Székesfehérvárott, a vásártéren, ma és mindennap 3 órákor este

DISZELŐADÁS

egészen új és iger mulattató műsorral.

A jelenkor legkitűnőbb művészei és specialistáinak felléptével.

Nagyszerű mutatványok! Előadva a legjobb lökömitás, magas lovagló-iskola, tornászat, ballet, bohózat equilibristika, némajáték, stb. terén. — Különösen kiemelendő **Corradini Ferenc** igazgató Turinből. Európának legkiválóbb lökömitója, egészen új általa feltalált és a maga nemében páratlan lökömitó-darabokat produkál, melyek Európában a legnagyobb feltűnést keltették.

Csak még háromszor látható!

Csak még háromszor látható!

Ma szombaton adatik a század legnagyobb csodája

A LÉGHAJÓ LÓ!

A szünetek a legkitűnőbb magyar bohócok és három Dummer August produkcióival lesznek kitéltve.

Saját 15 emberből álló zenekar.

Jegyek előre válthatók özv. **Riesz Bernátné** dohánytözsdejében, Nádor-utca.

Helyárok: Zártszék (számozott hely 1 frt. — I. hely 70 kr. — II. hely 40 kr. — Karzat 20 kr. Tíz éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé: Zártszék 50 kr. — I. hely 40 kr. — II. 25 kr. — Karzat 15 kr.

Kegyes pártfogását és számos látogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

Corradini Ferenc,
igazgató Turinből.

STOWASSEB J.

esász. és kir. udvari és hadseregi szállító, hangszergyáros
Budapest, II. kerület, Lánchid-utca 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütő-hang-
szerek, kitűnő erős hangu

cimbalmok

és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék
kivánatra ingyen és bérmentve.

Tűzoltói, községi zenekarok és más zene-
egyesületek felszereléséhez szükséges fuvó- vagy
vonó hangszerek a legolcsóbb árban és legelő-
nyösebb fizetési feltételek mellett.

*Mindennemü hangszerek és
harmonikák javítsa a legolcsóbb
árban eszközöltetnek.*

Elpusztíthatatlan erős orgoua-hangu harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Ócska hangszerek becséreltetnek.

Községi dobok.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki nagyérdemü közön-
séget, hogy vászon-, kész fehérenmü és menyasszonyi kelengye
raktárunkat 1895. évi május hó 1-jétől kezdve ideiglenesen
Kossuth-utca Szelke-féle házban, a volt C s e r n a y-féle péküzlet helyiségbe tesszük át,
hol a raktáron levő összes áruk továbbra is gyári áron árusíttatnak el. Tisztelettel

özv. **Hanel Antalnè és Schwanner.**